

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО»
КАФЕДРА «МИСТЕЦТВО СПІВУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О. М.

1 вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОКАЛ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Статус дисципліни	Вибіркова

Київ - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни **«Вокал»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Інструментальне виконавство»**.

Розробник: Бойко І. М. - голова ПЦК «Мистецтво співу», викладачка кафедри «Мистецтво співу» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Робочу програму розглянуто та перезатверджено на засіданні
Кафедри «Мистецтво співу»
протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри А. І. Кочерга

Кафедри «Інструментальне виконавство»
протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.
Завідувач кафедри О.А. Ясько

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 7	Рік підготовки: 1 –й; 2 – й; 3 – й; 4 – й	
Загальна кількість годин – 210	210	210
Кількість модулів – 7 Змістових модулів – 7	Семестр:	
<p style="text-align: center;">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних</p> <p>2 – й семестр – 1 x 16 годин; 3 - й семестр – 1 x 16 годин; 4 – й семестр – 1 x 16 годин; 5 – й семестр – 1 x 16 годин; 6 - й семестр – 1 x 16 годин; 7 - й семестр – 1 x 16 годин; 8 - й семестр – 1 x 16 годин.</p> <p>Самостійної роботи студента – 98 годин.</p> <p style="text-align: center;">Для заочної форми навчання аудиторних:</p> <p>2 – й семестр – 9 годин; 3 - й семестр – 9 годин; 4 – й семестр – 9 годин; 5 – й семестр – 9 годин; 6 - й семестр – 9 годин; 7 - й семестр – 9 годин; 8 - й семестр – 9 годин.</p> <p>Самостійної роботи студента – 147 годин.</p>	2- й; 3- й; 4- й; 5-й; 6–й; 7– й; 8– й	2- й; 3- й; 4- й; 5-й; 6– й; 7– й; 8– й
	Лекції	
	-	-
	Індивідуальні	
	112	63
Вид підсумкового контролю:	Семінарські	
2 - й семестр – залік; 3 - й семестр – залік; 4 - й семестр – екзамен 5 - й семестр – залік; 6 - й семестр – екзамен; 7 - й семестр – залік; 8 - й семестр – екзамен.	-	-
Форма підсумкового контролю: усне опитування та практичний показ (сольний виступ).	Самостійна робота:	
	98	147

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: набуття студентами початкових теоретичних знань і практичних навичок сольного академічного співу для доцільного застосування їх в майбутній професійній діяльності, Розвиток природних голосових даних, музичних та творчих здібностей студента. Художньо-естетичне виховання студентів засобами вокального мистецтва.

Предмет навчальної дисципліни – академічний спів.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Вокал» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей:**

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК 3 Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завдання дисципліни: усунення недоліків звукоутворення, оволодіння початковими навичками академічного співу; оволодіння елементарними знаннями з постановки голосу, гігієни та режиму голосу, вокальної термінології; розвиток природних голосових даних, музичної пам'яті, вокального слуху, відчуття ритму; формування вміння чистого інтонування мелодії вокальних творів; формування вірних співацьких відчуттів; формування уявлення про художньо повноцінне звучання співацького голосу; засвоєння вміння самостійно використовувати набуті знання та навички при «інтонуванні» та «співі» мелодій інструментальних творів; ознайомлення студентів з основними жанрами сольної вокальної музики; виховання музичної культури та формування художнього смаку студентів; формування пізнавального інтересу до вокального мистецтва.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Інструментальне виконавство» вивчення навчальної дисципліни «Вокал» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну	ПРН 1

майстерність володіння голосом (інструментом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРИН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Вокал»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом (інструментом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРИН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

3.1. Після опанування навчальної дисципліни «Вокал» студенти повинні:

знати:

- гігієну та режим голосу;

- початкові теоретичні основи сольного академічного співу;
- комплекс вправ для розспівування;
- етапи роботи над вокальними творами;
- основні жанри сольної вокальної музики;
- вокальну термінологію;
- методику підготовки співака до публічного виступу;
- характеристики художньо повноцінного звучання співацького голосу;
- професійні недоліки співу.

вміти:

- чисто інтонувати мелодію вокального твору;
- правильно фразувати мелодію вокального твору;
- володіти початковими навичками сольного (академічного; народного) співу та елементами вокальної техніки;
- створювати художній образ при виконанні вокального твору;
- вміти працювати над виправленням своїх вокальних недоліків;
- самостійно розспівуватись та готуватись до публічного виступу;
- на слух визначати професійні недоліки співу і вміти працювати над їх виправленням.

4.ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- усні відповіді;
- перевірка виконання самостійної роботи;
- спів на індивідуальному уроці;
- перевірка зошиту з дисципліни «Вокал»;
- сольний виступ;
- залік;
- екзамен.

Вимоги до сольного виступу.

Кількість програмних творів для вивчення на кожен модуль залежить від успішності опанування студентом навичок сольного співу та навчальних завдань (5-6 творів).

Студент представляє на модульний контроль:

Модуль 1. Два різнохарактерні твори.

Модуль 2. Три різнохарактерні твори.

Модуль 3. Три різнохарактерні твори.

Модуль 4. Чотири різнохарактерні і різножанрові твори – народну пісню, авторську пісню, або романс вітчизняного композитора, або камерний твір західноєвропейського композитора та арію, або арієту.

Відповідь на теоретичні питання.

Модуль 5. Чотири різнохарактерні твори – народна пісня, солоспів, камерний твір західноєвропейського композитора, арія або арієта.

Відповідь на теоретичні питання.

Модуль 6. Чотири різнохарактерні твори – народна пісня, солоспів, камерний твір західноєвропейського композитора, арія або арієта.

Відповідь на теоретичні питання.

Модуль 7. Чотири різнохарактерні твори – народна пісня, солоспів, камерний твір західноєвропейського композитора, арія або арієта.

Відповідь на теоретичні питання.

4. 2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- семестровий модульний (залік; екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 - бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу (5 - «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 - «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS –A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному індивідуальному занятті за темою. Оцінюються результати роботи на уроці та виконання завдань самостійної роботи. Передбачається оцінювання систематичності і правильності виконання завдань самостійної роботи, якості виконання програмних творів, прогресу творчого зростання, активності на уроці, засвоєння вокально-технічних навичок, знань теоретичного матеріалу пройденої теми.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Робота над творами програмного репертуару; знання теоретичного матеріалу тем, вокальної термінології; володіння вокальними навичками; активність роботи на уроці; ведення зошиту з дисципліни «Вокал».	Критерії оцінювання
5	Систематично, на належному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Вокал». Швидко опановує вокальними навичками, інтонує чисто, має кантиленне звучання, співає ритмічно вірно, на диханні, з вірним фразуванням. Розуміє змістовність твору та розкриває задум авторів. Не має вокальних м'язових затисків. В повному обсязі засвоює теоретичний матеріал тем, знає вокальну та музичну термінологію.
4	Систематично, на належному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Вокал». Має вокальні недоліки в співі, що не є суттєвими (фрагментарне наспівування, придыхання, форсування), м'язові затиски (співає «на щелепі»). Опановує вокальні навички поступово, інтонує чисто, має кантилену, співає ритмічно вірно, з вірним фразуванням. Розуміє змістовність твору та намагається розкрити задум авторів. В повному обсязі засвоює теоретичний матеріал тем, знає

	вокальну та музичну термінологію
3 Мінімальний поріг оцінювання	Несистематично, на задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі має записи в зошиті з дисципліни «Вокал». Має суттєві недоліки в співі (наспівування, відсутність чистоти співацького тону, форсування, горловий призвук, відсутність кантилени). Опановує вокальні навички поступово, не завжди інтонує чисто, не володіє кантиленим співом, має незначні ритмічні помилки, помилки у фразуванні. Співає формально, не поглиблюючись у зміст та ідею твору. Теоретичний матеріал тем, вокальна та музична термінологія засвоєні частково (але більше половини). Для відповіді на запитання необхідно задавати допоміжні питання.
2	Несистематично, на незадовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Має часткові, не за всіма темами (менше половини) записи в зошиті з дисципліни «Вокал». При співі творів програмного репертуару робить значну кількість інтонаційних та ритмічних помилок, не володіє кантиленою. Має суттєві вокальні недоліки, які присутні і при розспівуванні і при співі творів (наспівування, відсутність чистоти співацького тону, форсування, горловий звук). Відсутня вокальна культура. Не розуміє, про що співає. Має поверхову уяву про теоретичний матеріал тем, вокальна та музична термінологія не засвоєна.
1	Завдання аудиторної та самостійної роботи майже не виконувались. Має зошит з дисципліни "Вокал", але в ньому відсутні записи. Знає назви програмних творів, але не вивчив жодного твору. Має суттєві вокальні недоліки, які присутні і при розспівуванні і при співі творів (наспівування, відсутність чистоти співацького тону, форсування, горловий звук). Відсутня вокальна культура. Має поверхову уяву про теоретичний зміст тем, вокальна та музична термінологія не засвоєна.
0	Не виконує завдання самостійної та аудиторної роботи. Не знає мелодії і текст творів програмного репертуару. Не знає назви творів програмного репертуару. Не може проспівати жодного твору. Відсутній зошит з дисципліни "Вокал". Не може відповісти на жодне теоретичне питання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Весь обсяг роботи студента за семестр підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за знання матеріалу тем - за поточний, семестровий контроль, також з подальшим переведенням в національну шкалу.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за різні види завдань вказана в таблиці (100 балів).

Денна, заочна форма навчання

Модуль 1										
	Змістовий модуль 1									
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Разом за темами	Робочий зошит	Залік	Всього:
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 2										
	Змістовий модуль 2									
	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Разом за темами	Робочий зошит	Залік	Всього:
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 3										
	Змістовий модуль 3									
	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Разом за темами	Робочій зошит	Екзамен	Всього:
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 4										
	Змістовий модуль 4									
	Т 19	Т 20	Т 21	Т 22	Т 23	Т 24	Разом за темами	Робочій зошит	Залік	Всього:
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 5										
	Змістовий модуль 5									
	Т 25	Т 26	Т 27	Т 28	Т 29	Т 30	Разом за темами	Робочій зошит	Екзамен	Всього:
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 6										
	Змістовий модуль 6									
	Т 31	Т 32	Т 33	Т 34	Т 35	Т 36	Разом за темами	Робочій зошит	Залік	Всього:
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 7										
	Змістовий модуль 7									
	T 37	T 38	T 39	T 40	T 41	T 42	Разом за темами	Робочій зошит	Екзамен	Всього:
Аудиторні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

T1, T2 ... T 42 – теми занять

Модульний (семестровий) контроль знань студентів

Модульний контроль проводиться з метою визначення рівня засвоєння вокально-виконавських навичок, теоретичного змісту тем, прогресу у розвитку вокальних та музичних здібностей за семестр. Підсумковий семестровий контроль – залік, іспит, на яких студент виконує твори програмного репертуару та відповідає на теоретичні питання.

Критерії модульного оцінювання знань студентів

Виконання творів програмного репертуару, відповідь на теоретичні питання	Критерії оцінювання
27 - 30	Володіє вокально-технічними навичками в повному обсязі та виконує твори рівня, відповідно до вимог робочої програми. Співає інтонаційно чисто, використовуючи необхідні способи звуковедення. Доносить змістовність творів, при виконанні

	виявляє артистичні здібності. Студент не має вокально-технічних недоліків та затисків апарату. Співає на стані вдиху. Має виконавську культуру. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, без помилок, вірно відповідає на запитання. Володіє вокальною та музичною термінологією.
23 - 26	Загалом демонструє високий рівень засвоєння вокально-технічних навичок, відповідно до вимог навчальної програми, але не протягом виконання всього твору (фрагментарно присутні наспівування, форсування, відсутність чистоти співацького тону, горловий призвук). Рівень складності програмних творів відповідає вимогам робочої програми. Співає інтонаційно чисто і ритмічно вірно. Доносить змістовність творів, співає емоційно виразно. Студент має залишки вокально-технічних недоліків та затисків апарату. Співає на стані вдиху. Має виконавську культуру. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом. Надає вірну та вичерпну відповідь на теоретичні питання, але робить кілька незначних помилок. Володіє вокальною та музичною термінологією.
18 – 22 18 – мінімальний поріг оцінювання	Загалом демонструє засвоєння вокально-технічних навичок, відповідно до вимог навчальної програми, але не протягом виконання всього твору (присутні наспівування, форсування, відсутність чистоти співацького тону, горловий призвук). Рівень складності програмних творів відповідає програмним вимогам. Має інтонаційні помилки (детонує, не інтонує чисто витримані ноти та кінцівки фраз). Відсутні окремі фази співацького дихання (затримка, відпочинок). Студент має вокально-технічні недоліки та затиски апарату. В цілому володіє навчальним теоретичним матеріалом. Надає вірну, але не вичерпну відповідь на теоретичні питання, робить кілька незначних помилок. Володіє вокальною та музичною термінологією не в повному обсязі.
12 - 17	Засвоєння вокально-технічних навичок фрагментарне і нестабільне. Присутні наспівування, форсування, відсутність чистоти співацького тону, спів "на горлі" та ін.. Вокальні твори програмного репертуару не відповідають вимогам (занадто складні, занадто прості). При співі є значні інтонаційні неточності, невірно вивчена мелодія твору, або ритм мелодії. Відсутні окремі фази співацького дихання (затримка, відпочинок). Студент має вокально-технічні недоліки та затиски апарату. Не може виразити музично зміст твору. Вокальна культура на низькому рівні.

	Має поверхову уяву про зміст навчального теоретичного матеріалу. Робить кілька значних помилок у відповідях. Не володіє вокальною та музичною термінологією в повному обсязі.
1 – 11	засвоєння вокально-технічних навичок фрагментарне і нестабільне. Присутні наспівування, форсування, відсутність чистоти співацького тону, спів "на горлі" та ін.. Вокальні твори програмного репертуару не відповідають вимогам (занадто прості). Не може проспівати твори програмного репертуару повністю (не вивчені). При співі робить значні інтонаційні неточності, невірно вивчена мелодія твору, або ритм мелодії. Відсутні окремі фази співацького дихання (затримка, відпочинок). Студент має вокально-технічні недоліки та затиски апарату. Співає неемоційно, невиразно. Відсутня вокальна культура. Має поверхову уяву про зміст навчального теоретичного матеріалу. Не може відповісти на запитання. Не володіє вокальною та музичною термінологією.
0	Не проспівав жодного твору з програмного репертуару. Не відповів на жодне теоретичне питання.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний та підсумковий контроль з подальшим переведенням в національну та 100 бальну шкалу.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90-100	5 Відмінно	A
82-89	4 Добре	B
74-81		C
64-73	3 Задовільно	D
60-63		E
35-59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0-34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни.

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Основи постановки голосу.

Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Вокал».

Предмет, мета і завдання дисципліни «Вокал». Значення вокального мистецтва в житті людини. Сольний, ансамблевий та хоровий спів. Академічний, народний, естрадний, джазовий спів, синтетичні стилі – етно та класикал – кросовер. Спів з супроводом та хоровий спів a cappella.

Прослуховування студента. Визначення його вокальних, музичних, психологічних особливостей і стану голосового апарату. Бесіда про музичні уподобання та попередній музичний та сценічний досвід. Підбір вправ для розспівування та розвитку голосу.

Тема 2. Початковий етап навчання співу. Співацька постава.

Співацька постава. Форми контролю співу – вокальний слух та співацькі відчуття. Інтонація. Виховання свідомого підходу до виконання вокально-технічних завдань.

Засвоєння вірної співацької постави, її важливості для плідної репетиційної роботи. Підбір вправ для розвитку голосу студента. Робота над усуненням недоліків звукоутворення, над чистотою інтонації при виконанні вокальних вправ. Концентрування уваги студента на співацьких відчуттях. Підбір творів навчального репертуару. Ведення записів вокальної термінології у робочому зошиті з дисципліни «Сольний спів».

Тема 3. Охорона та гага сна голосу.

Людський голос як інструмент. Вища нервова діяльність в процесі співу. Гігієна та режим співацького голосу. Голосові навантаження та їх розподілення. Мутація та еволюція.

Тема 4. Елементарні знання про будову голосового апарату.

Голосовий апарат як сукупність органів, які беруть участь у процесі співу. Діафрагма, легені, бронхи, трахея, гортань і голосові зв'язки, артикуляційний апарат та резонатори.

Продовження роботи над усуненням недоліків звукоутворення, над чистотою інтонування при співі вправ. Концентрування уваги студента на співацьких відчуттях. Вивчення нової вокальної термінології.

Тема 5. Співацьке дихання та опора

Значення дихання в процесі співу. Відмінності співацького дихання від звичайного. Фази співацького дихання – вдих, затримка, видих. Відчуття співацької опори. Постановка голосу.

Продовження роботи над розвитком вокального слуху, чистотою інтонування та вірним відтворенням ритмічного малюнку. Формування у студента навички відчуття опори дихання та навички контролю видиху. Робота над усуненням недоліків бездиханного співу (осиплість, під'їзди, детонування).

Тема 6. Звукоутворення. Атака звуку, її види.

Початковий момент звучання голосу. М'яка, тверда та придихова атаки, їх використання при виконанні вокальних творів.

Засвоєння різноманітних атак звуку. Подолання недоліків звукоутворення. Робота над виробленням вірної навички співацького дихання, чистотою інтонування та оволодінням м'якої атаки звуку. Вивчення нової вокальної термінології.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Формування початкових вокальних навичок.

Тема 7. Кантілена – основний спосіб звуковедення. Способи звуковедення – legato, staccato.

Кантілена як основний вид звуковедення в співі. Засоби досягнення кантіленного співу. Використовування вправ на legato та staccato в роботі над елементами вокальної техніки.

Підбір вправ для розвитку кантіленного співу, для вироблення вміння співу на legato, staccato. Продовження роботи над оволодінням м'якої атаки звуку, співацьким диханням та чистотою інтонування при співі вправ та при розучуванні творів. Засвоєння нової вокальної термінології.

Тема 8. Роль резонаторів в академічному співі. Грудне, головне, мікстове звучання.

Головне та грудне резонування. Вплив резонування на якості професійного звуку. Використовування мікстового, головного та грудного звучання у професійному співі.

Продовження роботи над співацьким диханням, чистотою інтонування та кантіленою при співі вправ та при розучуванні творів. Засвоєння нової вокальної термінології.

Тема 9. Висока позиція звучання. «Маска».

Відчуття резонування в «масці» та «висока позиція звуку».

Робота над формуванням вокальних відчуттів резонування звуку в «масці».

Тема 10. Динамічні можливості голосу. Форсований спів та наспівування. Динаміка forte і piano в співі.

Відмінність динамічних відтінків forte і piano від форсованого співу та наспівування. Застосування динамічних відтінків як засобів створення художнього образу вокальних творів.

Робота над оволодінням технікою співу forte і piano. Покращення навичок співацького дихання, кантиленного співу. Продовження роботи над поширенням діапазону, високою позицією звучання при виконанні вправ та творів навчального репертуару.

Тема 11. Елементи музичної побудови.

Мелодія, фраза, мотив як елементи музичної побудови. Особливості взяття дихання при виконанні вокальних творів. Цезура.

Продовження роботи над кантиленою, покращенням рівності звучання голосу в зручному для студента діапазоні. Формування вокально-технічних навичок. На прикладі програмних творів розібрати елементи музичної побудови. Засвоєння нової вокальної термінології.

Тема 12. Правила взяття дихання при виконання вокальних творів.

Вивчення правил взяття дихання – де можна брати дихання, а де – не можна брати дихання у вокальному творі.

Підготовка до заліку. Робота над підготовкою до сценічного виконання програми. Повторення термінології і теоретичних питань..

Модуль 3.

Змістовий модуль 3. Поєднання технічних та художніх завдань вокалістів.

Тема 13. Етапи роботи над вокальними творами.

Етапи роботи над вокальним твором. Елементарні знання побудови вокальних творів. Вступ, заспів, приспів. Відомості про авторів та час написання, ідея та зміст твору, розбір побудови та руху мелодії, визначення вокально-технічних та художніх завдань, кульмінації твору, позначення цезур. Термінологія.

Формування навичок самостійної роботи над розвитком голосу та вдосконаленням виконання вокальних творів. Продовжити роботу над чистотою інтонування. Визначити художні завдання та кульмінацію програмних творів. Робота над створенням їх художнього образу.

Тема 14. Літературний текст вокального твору.

Поєднання музики і слова у вокальному мистецтві.

Продовження роботи над високою позицією звучання, над покращенням співацького дихання при виконанні вправ та програмних творів. Вивчення вокальної термінології.

Тема 15. Дикція, артикуляція, орфоєпія.

Правильне природне формування голосних та приголосних у співі. Дикція та артикуляція в співі. Правила орфоєпії як сукупності вимовних норм літературної мови.

Робота над досягненням свободи та звільненням артикуляційного апарату від напруження, рівністю голосних та чіткістю приголосних, над поширенням діапазону.

Тема 16. Засоби розкриття художнього образу вокального твору.

Рух мелодії, темп, штрихи, динамічні нюанси, агогіка, тембральні фарби. Міміка та жестикуляція.

На прикладі творів з навчального репертуару розібрати основні засоби розкриття художнього образу.

Продовження роботи над співацьким диханням, м'якою атакою звуку, рівністю голосних, кантиленою, над виразністю співу мелодії програмних творів.

Тема 17. Підготовка співака до публічного виступу.

Режим, емоційний настрій та психологічна підготовка, зовнішній вигляд співака. Спів в непередбачуваних умовах. Уміння долати артистичне хвилювання.

Продовження роботи над високою позицією звучання, над покращенням співацького дихання. Робота над досягненням свободи артикуляційного апарату, рівністю голосних та чіткістю приголосних.

Тема 18. Підготовка до екзамену.

Робота над підготовкою до сценічного виконання екзаменаційної програми. Повторення термінології і теоретичних питань..

Модуль 4.

Змістовий модуль 4. Напрямки роботи над формуванням вірних вокально-виконавських навичок.

Тема 19. Недоліки співацького голосу.

Недоліки співацького голосу: тремоляція, качання голосу, «прямий» голос, нерівність голосних, регістрова нерівність, детонування, «під'їзди», «відкритий», «горловий звук», спів без опори, носовий призвук, форсований спів.

Продовження роботи над покращенням вокальних навичок. Звернути увагу на наявність або відсутність у студента вокальних недоліків та працювати над їх усуненням. Підбір творів програмного репертуару. Вивчення нової вокальної термінології.

Тема 20. Робота над чистотою інтонування.

Причини виникнення проблем інтонування мелодії: недоліки співацького дихання, недостатньо розвинений вокальний слух, незручна теситура, перенапруження та затиснення голосового апарату, нездоровий стан.

Розвиток почуття тональності як важливого фактору впливу на чистоту інтонування мелодії

Тема 21. Робота над відтворенням вірного ритмічного малюнку мелодії.

Вдосконалення навички вірного відтворення ритмічного малюнку мелодії. Робота над пунктирним ритмом і тріолями.

Тема 22. Робота над подоланням недоліків у співацькому диханні.

Недоліки у співацькому диханні та їх вплив на якість співу. Підбір спеціальних вправ для покращення співацького дихання.

Продовження роботи над програмними творами, над вдосконаленням вокальних навичок, поширенням діапазону, формуванням вірного співацького дихання.

Тема 23. Робота над усуненням недоліків дикції та артикуляції.

Недоліки дикції та артикуляції у співаків. Вправи для усунення недостатньої активності, затиснення та перенапруження артикуляційного апарату.

Продовження роботи над програмними творами, над усуненням недоліків дикції та артикуляції, над вдосконаленням співацького дихання.

Тема 24. Підготовка до заліку.

Робота над підготовкою до сценічного виконання програми модулю. Повторення термінології і теоретичних питань.

Модуль 5.

Змістовий модуль 5. Опанування навичками самостійної практичної роботи співака.

Тема 25. Підготовка співака до самостійної роботи над розвитком голосу.

Формування у студента навичок самостійної роботи над розвитком голосу. Засвоєння вправ для покращення якостей голосу та послідовності їх застосування в самостійній роботі.

Робота над виразністю та емоційністю виконання програмних творів.

Тема 26. Підготовка співака до самостійної роботи над вдосконаленням вокально-технічних навичок.

Формування у студента навичок самостійної роботи над покращенням вокально-технічних навичок. Опанування вмінням самостійно розспівуватися і працювати з голосом над вирішенням поставлених завдань.

Тема 27. Підготовка співака до самостійної роботи над вокальними творами.

Формування навички самостійної роботи співака над визначеними вокально-технічними та художніми завданнями у вокальних творах.

Продовження роботи над покращенням звучання голосу та над створенням художнього образу при виконанні програмних творів.

Тема 28. Інтерпретація музичного твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності музиканта-виконавця.

Творча індивідуальність музиканта-виконавця. Трактовка як індивідуальний внесок виконавця в музичний твір. Прослуховування одного вокального твору у виконанні різних вокалістів. Порівняння та визначення індивідуальних особливостей виконання.

Продовження роботи над розвитком голосових даних студента – поширенням діапазону, опорою звуку, рівністю регістрів та чистотою інтонування. Робота над створенням художнього образу програмних творів.

Тема 29. Поняття « вокальна школа». Еталон вокального звуку.

Вокальна школа – система вокально-виконавських принципів та педагогічних методів, яка формується в музичній культурі народів різних країн. Основні вокальні школи. Роль італійської та української вокальних шкіл в розвитку академічного вокального мистецтва. Формуванні еталонів вокального звуку.

Необхідність слухання видатних співаків для поширення музичного кругозору та формування естетичного смаку студентів.

Робота над покращенням вокальних навичок, виразністю виконання творів навчального репертуару. Засвоєння нових вокальних термінів.

Тема 30. Підготовка до екзамену.

Робота над підготовкою до сценічного виконання екзаменаційної програми. Повторення термінології і теоретичних питань.

Модуль 6.

Змістовий модуль 6. Професійні якості голосу співака.

Тема 31. Головні якості професійного голосу. Тембр.

Професійний голос академічного співака. Тембр як особлива фарба звуку, якість, що дозволяє відрізнити звуки однієї висоти, відтворювані різними інструментами, або різними голосами.

Продовження роботи над засвоєнням вокально-технічних навичок на прикладі вокальних вправ та творів навчального репертуару. Засвоєння нових вокальних термінів.

Тема 32. Діапазон. Відомі співаки з надзвичайними голосовими можливостями.

Діапазон голосу – звуковий об'єм голосу від найнижчого до найвищого звуку.

Тема 33. Рівність голосу.

Регістрова рівність голосу. Рівність голосних.

Тема 34. Вібрато.

Вібрато – періодична зміна звуку по висоті, силі і тембру.

Тема 35. Теситура.

Теситура як співвідношення мелодії твору до діапазону і типу голосу співака.

Тема 36. Підготовка до заліку.

Робота над підготовкою до сценічного виконання програми модулю. Повторення термінології і теоретичних питань.

Модуль 7.

Змістовий модуль 7. Вокальне музичне мистецтво та академічне вокальне виконавство.

Тема 37. Головні жанри камерної вокальної музики – пісня, романс, арія, речитатив, вокаліз.

Пісня як найбільш поширений жанр вокальної музики. Авторська та народна пісня.

Речитатив як вид вокальної музики, яка ґрунтується на використуванні інтонаційно-ритмічних можливостей речі.

Романс – камерний вокальний твір для голосу з інструментальним супроводом.

Вокаліз – музичний твір для голосу без літературного тексту.

Привести приклади пісень, романсів, арій і речитативів та жанри музичного мистецтва, де вони використовуються.

Робота над поширенням діапазону голосу студента, рівністю голосних та чіткістю приголосних. Вдосконалення навички кантиленного співу. Постановка та вирішення художніх завдань при виконанні програмних творів. Засвоєння вокальних термінів, пов'язаних з темою .

Тема 38. Спів в музично-драматичних виставах – опері, опереті, мюзиклі.

Основні музично-драматичні жанри – опера, оперета, мюзикл. Літературна основа музичного спектаклю – лібрето.

Арія – жанр вокальної музики, композиція соліруючого голосу з інструментальним супроводом в опері, кантаті, ораторії.

Засвоєння нової термінології. Підготовка до диференційованого заліку. Робота над покращенням виконання програмних творів.

Тема 39. Класифікація та коротка характеристика дитячих голосів.

Поділення дитячих голосів на високі – дисканти (сопрано) та низькі – альти.

Дискант – високий голос хлопчиків. Альт – низький дитячий голос.

Засвоєння нової вокальної термінології. Продовження роботи над високою позицією звучання, рівністю голосних при виконанні творів навчального репертуару.

Тема 40. Класифікація та коротка характеристика жіночих голосів.

Поділення професійних жіночих голосів на основні групи – сопрано, мецо-сопрано, контральто. Сопрано – найвищий жіночий голос. Мецо-сопрано – жіночий голос, що займає проміжне положення між сопрано та контральто. Контральто – найнижчий жіночий голос.

Засвоєння нової вокальної термінології. Робота над емоційною виразністю виконання та створенням художнього образу програмних творів.

Тема 41. Класифікація та коротка характеристика чоловічих голосів.

Поділення професійних чоловічих голосів на основні групи – тенори, баритони, басы. Тенор – високий чоловічий голос. Баритон – чоловічий голос,

що має проміжне положення між тенором і басом. Бас – самий низький чоловічий голос.

Засвоєння нової вокальної термінології. Покращення навички співу на forte і ріано в творах навчального репертуару. Продовження роботи над емоційною виразністю виконання та створенням художнього образу програмних творів.

Тема 42. Підготовка до екзамену. Практичне опрацювання здобутих вокальних навичок.

Робота над підготовкою до сценічного виконання екзаменаційної програми. Повторення термінології і теоретичних питань.

5. 2. Структура навчальної дисципліни

Денна, заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	В тому числі			В тому числі		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Основи постановки голосу.						
Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Вокал».	3	2	1	3	1	2
Тема 2. Початковий етап навчання співу. Співацька постава.	4	2	2	4	1	3
Тема 3. Охорона та гігієна голосу.	5	2	3	5	1	4
Тема 4. Елементарні знання про будову голосового апарату.	5	3	2	5	2	3
Тема 5. Співацьке дихання та опора	7	4	3	7	2	5
Тема 6. Звукоутворення. Атака звуку, її види.	6	3	3	6	2	4
Разом за змістовим модулем 1.	30	16	14	30	9	21
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Формування початкових вокальних навичок.						

Тема 7. Кантілена – основний спосіб звуковедення. Способи звуковедення – legato, staccato.	6	3	3	6	2	4
Тема 8. Роль резонаторів в академічному співі. Грудне, головне, мікстове звучання.	4	2	2	4	2	2
Тема 9. Висока позиція звучання. «Маска».	4	2	2	4	1	3
Тема 10. Динамічні можливості голосу. Форсований спів та наспівування. Динаміка forte і piano в співі.	5	3	2	5	1	4
Тема 11. Елементи музичної побудови.	5	3	2	5	2	3
Тема 12. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.	6	3	3	6	1	5
Разом за змістовим модулем 2:	30	16	14	30	9	21
Модуль 3.						
Змістовий модуль 3. Поєднання технічних та художніх завдань вокалістів.						
Тема 13. Етапи роботи над вокальними творами.	4	2	2	4	1	3
Тема 14. Літературний текст вокального твору.	4	2	2	4	1	3
Тема 15. Дикція, артикуляція, орфоепія.	5	3	2	5	1	4
Тема 16. Засоби розкриття художнього образу вокального твору.	5	3	2	5	2	3
Тема 17. Підготовка співака до публічного виступу.	6	3	3	6	2	4
Тема 18. Підготовка до екзамену.	6	3	3	6	2	4
Разом за змістовим модулем 3:	30	16	14	30	9	21
Модуль 4.						
Змістовий модуль 4. Напрямки роботи над формуванням вірних вокально-виконавських навичок.						
Тема 19. Недоліки співацького голосу.	6	3	3	6	2	4

Тема 20. Робота над чистотою інтонування.	4	2	2	4	1	3
Тема 21. Робота над відтворенням вірного ритмічного малюнку мелодії.	4	2	2	4	1	3
Тема 22. Робота над подоланням недоліків у співацькому диханні.	6	4	2	6	2	4
Тема 23. Робота над усуненням недоліків дикції та артикуляції.	4	2	2	4	1	3
Тема 24. Підготовка до заліку.	6	3	3	6	2	4
Разом за змістовим модулем 4:	30	16	14	30	9	21
Модуль 5.						
Змістовий модуль 5. Опанування навичками самостійної практичної роботи співака.						
Тема 25. Підготовка співака до самостійної роботи над розвитком голосу.	6	3	3	6	1	5
Тема 26. Підготовка співака до самостійної роботи над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	6	3	3	6	2	4
Тема 27. Підготовка співака до самостійної роботи над вокальними творами.	5	2	3	5	2	3
Тема 28. Інтерпретація музичного твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності музиканта-виконавця.	4	2	2	4	1	3
Тема 29. Поняття «вокальна школа». Еталон вокального звуку.	4	3	1	4	1	3
Тема 30. Підготовка до екзамену.	5	3	2	5	2	3
Разом за змістовим модулем 5.	30	16	14	30	9	21
Модуль 6.						
Змістовий модуль 6. Професійні якості голосу співака.						
Тема 31. Головні якості професійного голосу. Тембр.	7	4	3	7	2	5
Тема 32. Діапазон. Відомі співаки з надзвичайними голосовими можливостями.	5	3	2	5	1	4
Тема 33. Рівність голосу.	5	3	2	5	2	3

Тема 34. Вібрато.	3	1	2	3	1	2
Тема 35. Теситура.	4	2	2	4	1	3
Тема 36. Підготовка до заліку.	6	3	3	6	2	4
Разом за змістовим модулем 6:	30	16	14	30	9	21
Модуль 7.						
Змістовий модуль 7. Вокальне музичне мистецтво та академічне вокальне виконавство.						
Тема 37. Головні жанри камерної вокальної музики – пісня, романс, арія, речитатив, вокаліз.	6	3	3	6	1	5
Тема 38. Спів в музично-драматичних виставах – опері, опереті, мюзиклі.	4	2	2	4	1	3
Тема 39. Класифікація та коротка характеристика дитячих голосів.	4	2	2	4	1	3
Тема 40. Класифікація та коротка характеристика жіночих голосів.	5	3	2	5	2	3
Тема 41. Класифікація та коротка характеристика чоловічих голосів.	5	3	2	5	2	3
Тема 42. Підготовка до екзамену. Практичне опрацювання здобутих вокальних навичок.	6	3	3	6	2	4
Разом за змістовим модулем 7:	30	16	14	30	9	21
Усього:	210	112	98	210	63	147

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Денна, заочна форма навчання

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Вокал».	1	2

2.	Тема 2. Початковий етап навчання співу. Співацька постава.	2	3
3.	Тема 3. Охорона та гігієна голосу.	3	4
4.	Тема 4. Елементарні знання про будову голосового апарату.	2	3
5.	Тема 5. Співацьке дихання та опора	3	5
6.	Тема 6. Звукоутворення. Атака звуку, її види.	3	4
7.	Тема 7. Кантілена – основний спосіб звуковедення. Способи звуковедення – legato, staccato.	3	4
8.	Тема 8. Роль резонаторів в академічному співі. Грудне, головне, мікстове звучання.	2	2
9.	Тема 9. Висока позиція звучання. «Маска».	2	3
10.	Тема 10. Динамічні можливості голосу. Форсований спів та наспівування. Динаміка forte і piano в співі.	2	4
11.	Тема 11. Елементи музичної побудови.	2	3
12.	Тема 12. Правила взяття дихання при виконання вокальних творів.	3	5
13.	Тема 13. Етапи роботи над вокальними творами.	2	3
14.	Тема 14. Літературний текст вокального твору.	2	3
15.	Тема 15. Дикція, артикуляція, орфоєпія.	2	4
16.	Тема 16. Засоби розкриття художнього образу вокального твору.	2	3
17.	Тема 17. Підготовка співака до публічного виступу.	3	4
18.	Тема 18. Підготовка до екзамену.	3	4
19.	Тема 19. Недоліки співацького голосу.	3	4
20.	Тема 20. Робота над чистотою інтонування.	2	3
21.	Тема 21. Робота над відтворенням вірного ритмічного малюнку мелодії.	2	3
22.	Тема 22. Робота над подоланням недоліків у співацькому диханні.	2	4
23.	Тема 23. Робота над усуненням недоліків дикції та артикуляції.	2	3
24.	Тема 24. Підготовка до заліку.	3	4

25.	Тема 25. Підготовка співака до самостійної роботи над розвитком голосу.	3	5
26.	Тема 26. Підготовка співака до самостійної роботи над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	3	4
27.	Тема 27. Підготовка співака до самостійної роботи над вокальними творами.	3	3
28.	Тема 28. Інтерпретація музичного твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності музиканта-виконавця.	2	3
29.	Тема 29. Поняття «вокальна школа». Еталон вокального звуку.	1	3
30.	Тема 30. Підготовка до екзамену.	2	3
31.	Тема 31. Головні якості професійного голосу. Тембр.	3	5
32.	Тема 32. Діапазон. Відомі співаки з надзвичайними голосовими можливостями	2	4
33.	Тема 33. Рівність голосу.	2	3
34.	Тема 34. Вібрато.	2	2
35.	Тема 35.Теситура.	2	3
36.	Тема 36. Підготовка до заліку.	3	4
37.	Тема 37. Головні жанри камерної вокальної музики – пісня, романс, арія, речитатив, вокаліз.	3	5
38.	Тема 38. Спів в музично-драматичних виставах – опері, опереті, мюзиклі.	2	3
39.	Тема 39. Класифікація та коротка характеристика дитячих голосів.	2	3
40.	Тема 40. Класифікація та коротка характеристика жіночих голосів.	2	3
41.	Тема 41. Класифікація та коротка характеристика чоловічих голосів.	2	3
42.	Тема 42. Підготовка до екзамену. Практичне опрацювання здобутих вокальних навичок.	3	4
	Усього:	98	147

7. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

Для успішного вирішення завдань дисципліни «Вокал» використовуються як загальні дидактичні, так і спеціальні вокальні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний;
- бесіда;
- активізації сенсорно-слухових зв'язків;
- концентричний;
- репродуктивний;
- запам'ятовування звукового еталону;
- евристичний;
- творчій;
- практичний;
- емпіричний;
- внутрішнього інтонування;
- демонстрація і обговорення аудіо – та відео – матеріалів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти, фортепіано, звуко - та відео - записуючої та відтворюючої апаратури.

9. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

9.1. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.

Самостійна робота студента є важливою складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який спрямовує її в залежності від тематичних завдань та індивідуальних особливостей музичного та вокального розвитку кожного студента.

Студент поступово опановує вміння самостійно працювати над вокальними творами та над покращенням своїх співацьких навичок.

Завдання самостійної роботи:

- робота над програмними творами (конспектування загальних відомостей з творчої біографії авторів твору; над чистотою інтонування мелодії та вірним ритмічним малюнком, літературним текстом, фразуванням, звуковеденням; визначенням динамічних нюансів, кульмінації, ідеї, драматургії твору),

- над створенням художнього образу та підготовкою до публічних виступів;

- повторення теоретичного матеріалу тем, вокальної термінології;

- робота над вдосконаленням вокальних навичок і розвитком голосу (вправи для вироблення вірної навички звукоутворення, кантиленного звуковедення, співацького дихання, покращення дикції та артикуляції).

- слухання аудіо - записів видатних співаків (прослуховування програмних творів у різному виконанні, знайомство з різноманіттям жанрів вокальної музики), що позитивно впливає на покращення художнього смаку студентів та відіграє головну роль у формуванні стійкого інтересу до вокального мистецтва.

Ведення зошиту з дисципліни «Вокал».

В зошиті з початкової дисципліни «Вокал» студенти записують основний зміст тем занять, відомості про авторів програмних творів, виписують музичні терміни, які зустрічаються в творах, та їх значення. Така робота дозволяє краще зрозуміти стильові та жанрові особливості творів, їх ідейний зміст та драматургію, що є необхідним для роботи над виконанням.

Також студенти під час самостійної роботи записують імена виконавців (за рекомендацією викладача), назви творів, власні враження та аналіз творів для прослуховування. Така робота сприяє формуванню у студентів вірної уяви про звуковий еталон академічного голосу, вокальної культури, засвоєнню вокальної термінології.

Питання до екзамену.

1. Гігієна та режим співацького голосу.
2. Співацьке дихання.

3. Особливості взяття дихання у вокальному творі.
4. Атака звуку. Охарактеризувати та вміти показати три види атаки звуку.
5. Класифікація жіночих голосів. Навести прізвища видатних українських та світових співачок. До якого типу відносяться їх голоси.
6. Класифікація чоловічих голосів. Навести прізвища видатних українських та світових співаків. До якого типу відносяться їх голоси.
7. Поясніть зміст поняття «кантилена». Види звуковедення.
8. Артикуляція, дикція, орфоепія в співі.
9. Інтонація. Форми контролю співу вокалістом.
10. Надати визначення поняттю «висока співацька позиція» та «Маска».
11. Головні елементи музичної побудови у вокальній музиці.
12. Назвати основні жанри сольної вокальної музики. Навести приклади знайомих творів на кожен жанр.
13. Загальні відомості про будову голосового апарату.
14. Правила взяття дихання у співі.
15. Пояснити роль вокальних вправ і вокалізів в розвитку голосу.
16. Стисло охарактеризувати види сольного співу – академічний, народний, естрадний, джазовий етно та класикал - кросовер.
17. Види співу – сольний, хоровий, ансамблевий, спів а cappella.
18. Назвати основні музично-драматичні жанри.
19. Тембр, вібрато, діапазон співацького голосу.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10. 1. Основна література.

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навчальний посібник для вищих музичних навчальних закладів / В. Г. Антонюк. – К.: Українська ідея, 2000.

– 68 с.

2. Базиликот Б. О. Орфоепія в співі: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНК ім. І. Франка, 2001. – 126 с.

3. Колодуб І. С. Практичні поради педагога – вокаліста / І. С. Колодуб. – К. : Музична Україна, 2010. – 54 с.

4. Мадисева Т. П. Співак і мова: навчальний посібник / Т. Мадисева. – Харків: Штрих, 2002. – 160 с.

10. 2. Допоміжна література.

1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В. Антонюк. – К. : Либідь, 2007. – 198 с.

2. Жишкович М. А. Основи вокально-педагогічних навиків : методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III – IV рівнів акредитації / Мирослава Жишкович. Львів. : Львів. держ. муз академія ім.. М. В. Лисенка, 2007. – 44 с.

3. Кузьмічова В. А. Навчальний посібник з дисципліни «Постановка голосу» / В. А. Кузьмічова, О. І. Лавренов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2018. – 68 с.

4. Стасько Г. Голос людини і вокальна робота з ним: навч. видання / Стасько Г, Шуляр О. та ін.. Івано-Франківськ, 2010. – 336 с.

5. Юцевич Ю. Музика: словник – довідник / Ю. Юцевич. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2003. – 352 с.

10. 3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://www.youtube.com/watch?v=JYfnIOtHRBg>

2. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>

3. https://www.youtube.com/watch?v=yRiH-2_Jl2s

4. <https://www.youtube.com/watch?v=qTTex-uCSpY>

5. <https://sydirvorobkevych.wixsite.com/choumimsv/бібліотека>
6. <https://music.dzherela.com.ua/skachat-noty/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

1. Робоча програма перезатверджена на 2023/ 2024н. р. **без змін.**

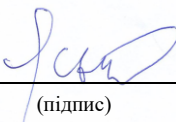
В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Вокал», було перезатверджено програму без змін.

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри А. І. Кочерга
(підпис)

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство» (за видами) робочої програми з дисципліни «Вокал», було перезатверджено програму без змін.

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри О.А.Ясько
(підпис)

